

Klasa II i III	
Dopuszczająca	<p>Uczeń poprawnie:</p> <p>zna zasady prowadzenia i dokumentowania obserwacji; wymienia rodzaje metod badawczych stosowanych w geografii; wymienia teorie budowy Wszechświata, wymienia najważniejsze etapy rozwoju nauk geograficznych; wymienia znaczące odkrycia geograficzne; zna zasadę aktualizmu geograficznego; rozumie poglądy filozoficzno-naukowe określające relacje człowiek – środowisko przyrodnicze, wymienia najważniejszych odkrywców, wymienia przykładowe regiony klęsk ekologicznych; wymienia rodzaje działalności człowieka najbardziej ingerujące w środowisko naturalne; zna terminy: antropopresja, degradacja środowiska, dewastacja środowiska, wymienia metody weryfikowania informacji; rozumie różnicę między teorią naukową a pseudonaukową; zna teorię kreacjonizmu, wymienia środki masowego przekazu prezentujące informacje geograficzne; wymienia problemy globalne przedstawiane w mediach, wymienia przykłady wykorzystania narzędzi informatycznych w geografii; wymienia przykłady modelowania zjawisk geograficznych, wymienia najważniejszych polskich badaczy i odkrywców z dziedziny geografii; wymienia największe osiągnięcia polskich badaczy, wymienia elementy składowe systemu GPS; wymienia urządzenia nawigacji satelitarnej, wymienia przykłady dziedzin, w których jest wykorzystywany system nawigacji, wymienia warunki przyrodnicze sprzyjające rozwojowi energetyki słonecznej; podaje przykłady zastosowania kolektorów słonecznych, określa znaczenie obrazu jako nośnika informacji w kulturach tradycyjnych; wymienia formy obrazkowe przekazu informacji wykorzystujące nowoczesne technologie, wymienia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze wpływające na osiągnięcia sportowe; rozumie znaczenie pojęcia sportu narodowego; wymienia kraje, z których sportowcy osiągają najlepsze wyniki w sportach zimowych, wymienia przykłady technopolii na świecie; wymienia gałęzie przemysłu zaawansowanych technologii, wymienia przykłady chorób cywilizacyjnych występujących na świecie; wymienia warunki sprzyjające wzrostowi zachorowalności na choroby cywilizacyjne; wymienia przyczyny dużej zachorowalności na AIDS w Afryce, wyjaśnia pojęcie zrównoważonego rozwoju; wymienia zasady zrównoważonego rozwoju; wymienia przykłady stosowania recyklingu, wymienia formy ochrony przyrody, wyjaśnia pojęcie pejzażu; wymienia nazwiska polskich pejzażystów z XIX i XX wieku, wymienia elementy krajobrazu przedstawiane na obrazach na podstawie obserwacji, wyjaśnia termin globalizacji wiedzy; wymienia źródła informacji geograficznej; wymienia źródła informacji geograficznej w internecie, wymienia przykłady krajobrazów jednorodnych występujących na świecie; wymienia przykłady krajobrazów różnorodnych; wskazuje obszary charakteryzujące się zmiennością opadów atmosferycznych w ciągu roku, wymienia cykle przyrodnicze; wymienia przykłady zjawisk przyrodniczych o zmienności dobowej, miesięcznej i rocznej; określa wyznacznik pór roku w strefie klimatów umiarkowanych, wymienia rodzaje emocji; wymienia czynniki warunkujące sposoby wyrażania emocji; podaje normy społeczne w wyrażaniu emocji obowiązujące w kulturze zachodnioeuropejskiej, wymienia przykłady chorób tropikalnych; wymienia regiony największego zagrożenia chorobami tropikalnymi; wymienia przykłady klęsk żywiołowych występujących na obszarach atrakcyjnych turystycznie; wymienia przykłady niebezpiecznych zwierząt i trujących roślin, wyjaśnia pojęcie kanonu piękna; wymienia elementy mające wpływ na piękno danego obiektu, wymienia elementy hydrosfery; wyjaśnia pojęcia: deficytu wody i pustynnienia obszarów, wymienia przykłady ekstremalnych cech środowiska.</p>
Dostateczna	<p>Uczeń poprawnie:</p> <p>określa zasady prowadzenia obserwacji; charakteryzuje wybrane elementy Wszechświata; streszcza teorie powstania Wszechświata, charakteryzuje wybrane odkrycia geograficzne; wyjaśnia pojęcia: nihilizmu, determinizmu i posybilizmu geograficznego; określa sposoby gospodarowania zasobami przyrody na kolejnych etapach rozwoju gospodarczego świata, wymienia największe osiągnięcia odkrywców; wymienia konsekwencje najważniejszych odkryć geograficznych, wskazuje na mapie świata regiony najbardziej przekształcone przez człowieka; wyjaśnia wpływ działalności człowieka na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, rozróżnia naukowe i pseudonaukowe treści; wyjaśnia teorię kreacjonizmu, wymienia naukowe zasady odtwarzania historii geologicznej Ziemi, streszcza różne informacje na temat problemów globalnych przedstawiane w mediach, wymienia poglądy przemawiające za zjawiskiem efektu cieplarnianego i obalające to zjawisko, określa możliwości wykorzystania narzędzi informatycznych w geografii; charakteryzuje przykłady modeli zjawisk i procesów geograficznych, charakteryzuje największe osiągnięcia polskich badaczy, m.in. Pawła Edmunda Strzeleckiego, Jana Dybowskiego, Ignacego Domeyki; wymienia społeczno-gospodarcze konsekwencje odkryć polskich badaczy, omawia krótko historię powstania i rozwoju systemu GPS; wymienia przykłady zastosowania systemu nawigacji w różnych dziedzinach gospodarki, wymienia wady i zalety energetyki słonecznej, wskazuje regiony świata o najdogodniejszych warunkach przyrodniczych dla rozwoju energetyki słonecznej, określa znaczenie obrazu jako nośnika informacji w kulturach współczesnych; wymienia wady i zalety przekazywania informacji w formie obrazkowej, wskazuje regiony charakteryzujące się występowaniem sprzyjających warunków do rozwoju wybranych dyscyplin sportu, wymienia warunki przyrodnicze mające znaczenie przy uprawianiu wybranych dyscyplin sportowych, wymienia czynniki sprzyjające występowaniu i rozwojowi technopolii; wskazuje na mapie największe technopolie na świecie; wymienia przykłady największych osiągnięć wybranych gałęzi przemysłu zaawansowanych technologii, rozróżnia czynniki warunkujące rozwój chorób cywilizacyjnych w państwach o różnym stopniu rozwoju, wskazuje regiony o najwyższej zachorowalności na HIV i AIDS, wymienia sposoby radzenia sobie ze stresem jako jednym z czynników wywołujących choroby cywilizacyjne, wymienia przykłady racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi w gospodarce; wyjaśnia pojęcie bioróżnorodności, wskazuje na mapie przykładowe formy ochrony przyrody w Polsce i na świecie, określa zmiany środowiska przyrodniczego, które nastąpiły w wyniku zmian klimatycznych; określa na podstawie obrazów cechy gospodarowania w rolnictwie w Polsce na przełomie XIX i XX wieku, wymienia przejawy globalizacji wiedzy w aspekcie społecznym i gospodarczym; wymienia wady i zalety korzystania z internetu jako źródła informacji; wymienia pozytywne i negatywne aspekty globalizacji wiedzy, wskazuje przykłady regionów charakteryzujących się jednolitymi i wielobarwnymi krajobrazami; określa uwarunkowania przyrodnicze regionów charakteryzujących się krajobrazami barwnymi i jednolitymi, określa czynniki warunkujące występowanie cyklicznych zjawisk przyrodniczych, charakteryzuje zmienność pór roku w poszczególnych strefach klimatycznych, wskazuje obszary występowania termicznych pór roku, wymienia przykłady sposobów wyrażania emocji w społeczeństwach tradycyjnych; określa charakterystyczne sposoby wyrażania emocji w społeczeństwach nowoczesnych, wskazuje regiony o największym zagrożeniu dla turystów; określa warunki przyrodnicze sprzyjające rozwijaniu się chorób tropikalnych, wymienia konsekwencje wystąpienia niebezpiecznych zjawisk przyrodniczych, wskazuje zasięg występowania wybranych niebezpiecznych zwierząt, wymienia uwarunkowania kanonów piękna, wymienia przykłady kanonów piękna w różnych kulturach, wskazuje elementy świadczące o pięknie krajobrazu naturalnego, wskazuje obszary na świecie z dodatnim i ujemnym bilansem wodnym; wymienia konsekwencje występowania niedoboru wody; wymienia</p>

<p>Dobra</p>	<p>sposoby racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi, wskazuje obszary charakteryzujące się ekstremalnymi cechami środowiska.</p> <p>Uczeń poprawnie: charakteryzuje zasady dokumentowania obserwacji; porównuje obserwację i eksperyment jako metody badawcze; porównuje teorie budowy Układu Słonecznego: geocentryczną i heliocentryczną, określa wpływ wybranych wynalazków i odkryć na rozwój nauk geograficznych; określa znaczenie obserwacji i eksperymentu w rozwoju nauk geograficznych, charakteryzuje osiągnięcia wybranych odkrywców na tle okresów historycznych, w których żyli; objaśnia sposoby dokonywania wybranych odkryć, charakteryzuje konsekwencje nadmiernej eksploatacji surowców mineralnych; określa zmiany środowiska powodowane nadmiernym poborem wody i rabunkową gospodarką leśną. klasyfikuje treści o tematyce geograficznej na naukowe i pseudonaukowe; wskazuje niekonsekwencje w wybranych tekstach pseudonaukowych, porównuje poglądy zwolenników i przeciwników funkcjonowania elektrowni jądrowych; wyszukuje i wskazuje błędne informacje prezentowane w mediach, wyszukuje w internecie i selekcjonuje informacje na wybrany temat; określa możliwości wykorzystania modeli zjawisk i procesów geograficznych w różnych dziedzinach nauki; wymienia korzyści i zagrożenia płynące z korzystania z internetu jako źródła informacji, określa wkład polskich badaczy w rozwój nauk geograficznych; charakteryzuje wybrane osiągnięcia na tle wydarzeń politycznych danych okresów historycznych, wymienia przykłady urządzeń i sposobów określania współrzędnych geograficznych; porównuje urządzenia do ręcznej nawigacji z nawigacją samochodową; charakteryzuje możliwości zastosowania nawigacji satelitarnej w turystyce, analizuje dane statystyczne dotyczące wykorzystania energii słonecznej na świecie; wskazuje kraje charakteryzujące się największym udziałem energii słonecznej, charakteryzuje uwarunkowania społeczne i kulturowe obrazu jako przekazu informacji; wymienia przykłady stosowania i wykorzystywania obrazu jako źródła informacji w życiu codziennym, wyjaśnia wpływ trenowania na dużych wysokościach na wydolność organizmu; charakteryzuje warunki przyrodnicze sprzyjające rozwojowi sportów zimowych, wyjaśnia dysproporcje rozmieszczenia ośrodków nowych technologii między krajami o różnym stopniu rozwoju; charakteryzuje największe osiągnięcia poszczególnych gałęzi przemysłu zaawansowanych technologii, wymienia czynniki sprzyjające rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych we współczesnym świecie; analizuje dane statystyczne dotyczące zachorowalności na choroby cywilizacyjne; proponuje działania poprawiające stan zdrowia i ograniczające rozwój chorób cywilizacyjnych, wskazuje przykłady racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody w życiu codziennym; określa znaczenie ochrony zasobów naturalnych i bioróżnorodności; charakteryzuje rolę form ochrony przyrody, porównuje krajobrazy przedstawione na obrazach z obrazem współczesnym; charakteryzuje zmiany krajobrazu, które nastąpiły w wyniku wielkiej rewolucji przemysłowej, określa rolę mediów elektronicznych w procesie zdobywania wiedzy; dzieli źródła informacji w internecie na rzetelne i nierzetelne, charakteryzuje różnorodność krajobrazową wybranych regionów świata; charakteryzuje zmiany krajobrazów na świecie następujące wraz ze zmianami klimatycznymi w poszczególnych strefach klimatycznych, charakteryzuje cykliczność pór roku w regionach o odmiennych warunkach klimatycznych; charakteryzuje zróżnicowanie krajobrazowe w czasie trwania termicznych pór roku; określa trudności w funkcjonowaniu człowieka i gospodarowaniu obszarami, w których występują zjawiska cykliczne, np. pływy, dni i noce polarne, określa wpływ postępu cywilizacyjnego na sposób wyrażania emocji; wyjaśnia wpływ kultury i tradycji japońskiej na sposób wyrażania emocji; określa sposób wyrażania emocji w różnych sytuacjach życiowych, charakteryzuje wybrane regiony pod względem zagrożenia dla turystów; określa rodzaj zagrożeń związanych z wybuchem lokalnych konfliktów lub zamachów terrorystycznych; określa sposoby przystosowania się do ekstremalnych warunków termicznych, charakteryzuje zmiany, jakie nastąpiły w postrzeganiu piękna na przestrzeni lat; porównuje krajobrazy naturalne i antropogeniczne w aspekcie estetyki, określa działania człowieka, które przyspieszają spływ powierzchniowy, przyczyniając się do zmniejszenia zasobów wody; określa znaczenie wody w poszczególnych sektorach gospodarki; wymienia działania służące zwiększeniu zasobów wodnych na świecie, wyszukuje informacje na temat ekstremalnych cech środowiska.</p>
<p>Bardzo dobra</p>	<p>Uczeń poprawnie: ocenia znaczenie obserwacji w rozwoju nauki; analizuje wyniki wybranych obserwacji; wyjaśnia teorię Wielkiego Wybuchu, porównuje sposoby gospodarowania zasobami środowiska naturalnego na poszczególnych etapach rozwoju gospodarczego, ocenia przyczyny zmian w sposobie gospodarowania zasobami środowiska na przestrzeni wieków, ocenia wpływ odkryć starożytnych filozofów na rozwój nauk geograficznych; określa negatywne skutki odkryć geograficznych; ocenia wpływ eksploracji wybranych regionów świata na ich zmiany społeczne i gospodarcze, określa argumenty przemawiające za ingerencją człowieka w środowisko i przeciwnie; proponuje rozwiązanie problemu degradacji środowiska spowodowanej działalnością człowieka, ocenia informacje i poglądy pod względem naukowym; porównuje naukowe i pseudonaukowe teorie dotyczące powstania Ziemi, porównuje obraz świata prezentowany w mediach ze światem rzeczywistym; ocenia wpływ wybiórczego przekazywania informacji na kształtowanie poglądów o świecie, opracowuje informacje na wybrany temat na podstawie treści znalezionych w internecie; wyjaśnia sposoby wykorzystania modeli zjawisk i procesów geograficznych w uczeniu się, ocenia możliwości korzystania z internetu jako źródła informacji, ocenia znaczenie odkryć polskich badaczy z punktu widzenia naukowego i społecznego; określa gospodarcze i polityczne konsekwencje osiągnięć polskich badaczy, charakteryzuje rozwój systemów nawigacji satelitarnej w różnych częściach świata; ocenia przydatność urządzeń GPS w życiu codziennym, uzasadnia współczesne wykorzystanie energetyki słonecznej dla potrzeb gospodarki; ocenia możliwości zaspokojenia potrzeb energetycznych świata energią słoneczną, porównuje znaczenie obrazu jako przekazu informacji w kulturach tradycyjnych i współczesnych; ocenia wady i zalety przekazu informacji za pomocą obrazu, określa predyspozycje organizmu człowieka do uprawiania wybranych dyscyplin sportu; porównuje wpływ uwarunkowań przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na sukcesy sportowe, wyjaśnia wpływ znaczących osiągnięć przemysłu nowych technologii na rozwój innych gałęzi przemysłu, uzasadnia zależność rozwoju usług od osiągnięć przemysłu nowych technologii, uzasadnia znaczenie działań profilaktycznych w ograniczaniu zachorowalności na choroby cywilizacyjne; proponuje działania ograniczające zachorowalność na AIDS na świecie, uzasadnia konieczność działań zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu surowcami mineralnymi, charakteryzuje korzyści wynikające ze stosowania alternatywnych źródeł energii, określa rolę obrazów jako źródeł informacji o cechach przyrodniczych i zmianach zagospodarowania danego obszaru; charakteryzuje wpływ teorii o istnieniu Atlantydy na wyobraźnię i twórczość artystyczną, charakteryzuje rolę mediów elektronicznych w procesie rozpowszechniania informacji, porównuje tradycyjne źródła informacji ze współczesnymi wykorzystywanymi w procesie uczenia się, porównuje różnorodne krajobrazy antropogeniczne; analizuje cechy charakterystyczne regionów świata o różnorodności krajobrazowej; określa wpływ długości dni i nocy w różnych częściach Ziemi na zróżnicowanie krajobrazowe, analizuje zmienność krajobrazową związaną z występowaniem monsunów; określa sposoby przystosowania się do trudnych warunków środowiska związanych z cyklicznością zjawisk przyrodniczych; charakteryzuje cykl geologiczny powstawania skał różnych typów genetycznych, porównuje sposób wyrażania emocji wśród mieszkańców Europy Północnej i Południowej; wyjaśnia przyczyny różnych sposobów wyrażania emocji przez społeczności tradycyjne i nowoczesne, ocenia skuteczność działań zabezpieczających przed chorobami tropikalnymi, określa sposoby zachowania się w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia, wyjaśnia znaczenie jaskrawego zabarwienia wybranych gatunków zwierząt, porównuje kanony piękna w kulturach tradycyjnych i współczesnych; wyjaśnia uwarunkowania kanonów piękna w wybranych kulturach, porównuje zabytkowe obiekty architektoniczne ze współczesnymi budowlami, proponuje działania, które można stosować w życiu codziennym w celu ochrony zasobów wodnych, porównuje zużycie wody na jednego mieszkańca w krajach o różnym stopniu rozwoju, uzasadnia wzrost zapotrzebowania na wodę wraz z postępowaniem cywilizacyjnym, porównuje rekordy geograficzne w skali lokalnej, regionalnej i globalnej.</p>

<p>Celująca</p>	<p>Uczeń poprawnie: planuje i przeprowadza obserwację dowolnego elementu środowiska, analizuje poglądy na nieskończoność Wszechświata, ocenia wpływ rozwoju nauk geograficznych na gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego, dowodzi przełomowego znaczenia wybranych odkryć geograficznych, przewiduje konsekwencje nadmiernej eksploatacji zasobów przyrody przez człowieka, posługuje się naukowymi metodami weryfikowania informacji, ocenia informacje geograficzne prezentowane w mediach pod kątem ich zgodności z aktualną wiedzą naukową, ocenia możliwości przewidywania zmian środowiska, w tym zmian klimatycznych, z wykorzystaniem modelowania zjawisk i procesów, analizuje uwarunkowania polityczne, społeczne i kulturowe okresów historycznych, w których dokonano odkryć, ocenia znaczenie nawigacji satelitarnej w rozwoju usług, stosuje GPS w wyznaczaniu trasy i położenia w czasie podróży, przewiduje możliwości rozwoju energetyki słonecznej na świecie, ocenia konsekwencje wzrostu znaczenia przekazu informacji za pomocą obrazu we współczesnym świecie, przewiduje perspektywy rozwoju cywilizacji obrazkowej, ocenia znaczenie rozwoju technologii w osiąganiu sukcesów sportowych, ocenia możliwości rozwoju ośrodków przemysłu nowych technologii w krajach o różnym stopniu rozwoju, ocenia skuteczność działań prozdrowotnych mających ograniczyć rozwój chorób cywilizacyjnych, stosuje zasady racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody w życiu codziennym, przewiduje zmiany w strukturze użytkowania energii w związku z wyczerpywaniem się jej tradycyjnych źródeł, dowodzi ważności przedstawiania obiektów historycznych na obrazach, ocenia korzyści i zagrożenia płynące z pozyskiwania wiedzy za pomocą mediów elektronicznych, ocenia uwarunkowania występowania różnorodnych krajobrazów na świecie; porównuje zmienność krajobrazową i działalność człowieka na obszarach występowania sezonowych opadów atmosferycznych, charakteryzuje znaczenie procesów wewnętrznych i zewnętrznych w cyklu geologicznym, ocenia wpływ postępu cywilizacyjnego i norm społecznych na sposób wyrażania emocji, planuje poradnik dla turystów ostrzegający i chroniący przed niebezpiecznymi sytuacjami, ocenia rolę edukacji w przeciwdziałaniu zagrożeniom w regionach turystycznych, ocenia współczesne wyznaczniki piękna istniejące w świadomości społeczeństw, stosuje zasady racjonalnej gospodarki zasobami wodnymi w życiu codziennym, proponuje możliwe do zastosowania sposoby oszczędzania wody w różnych działach gospodarki, ocenia wpływ ekstremalnych cech środowiska na życie i działalność człowieka.</p>
------------------------	---

PLANOWANE FORMY SPRAWDZENIA WIADOMOŚCI W ROKU SZKOLNYM 2018/2019

Klasy 2a, 2d, 3a, 3d

Projekt edukacyjny – prezentacja przygotowana w zespole – waga 6

Sprawdzian (Nauka i świat, Nauka i technologia) – waga 4

Sprawdzian (Nauka wokół nas) – waga 4

Bieżące ocenianie – praca na lekcji, aktywność, praca domowa

Opracowała: Anna Gabiś